

DZIEDZICTWO RELIGIJNE I KULTUROWE DROGI ŚW. JAKUBA - W 30. ROCZNICĘ UZNANIA SZLAKU ZA PIERWSZY EUROPEJSKI SZLAK KULTUROWY

pod redakcją
KS. PIOTRA ROSZAKA
FRANCISZKA MROZA
ŁUKASZA MROZA

DZIEDZICTWO RELIGIJNE I KULTUROWE
DROGI ŚW. JAKUBA –
W 30. ROCZNICĘ UZNANIA SZLAKU
ZA PIERWSZY EUROPEJSKI SZLAK KULTUROWY

RELIGIOUS AND CULTURAL HERITAGE
OF THE WAY OF ST. JAMES –
THE 30TH ANNIVERSARY OF RECOGNISING
THE WAY AS THE FIRST
EUROPEAN CULTURAL TRAIL

EL PATRIMONIO RELIGIOSO Y CULTURAL
DEL CAMINO DE SANTIAGO –
EN EL 30 ANIVERSARIO DE LA DECLARACIÓN
DEL PRIMER ITINERARIO CULTURAL EUROPEO

THE CONFRATERNITY OF ST. JAMES THE APOSTLE – DISTRICT OF MAŁOPOLSKA, WIĘCŁAWICE STARE

LA COFRADÍA DEL APÓSTOL SANTIAGO EN WIĘCŁAWICE STARE

RELIGIOUS AND CULTURAL HERITAGE
OF THE WAY
OF ST. JAMES – THE 30TH ANNIVERSARY
OF RECOGNISING THE WAY AS THE FIRST
EUROPEAN CULTURAL TRAIL

EL PATRIMONIO RELIGIOSO
Y CULTURAL DEL CAMINO
DE SANTIAGO – EN EL 30 ANIVERSARIO
DE LA DECLARACIÓN DEL PRIMER
ITINERARIO CULTURAL EUROPEO

Eds. by/ Redacción:
Ks. PIOTR ROSZAK
FRANCISZEK MRÓZ
ŁUKASZ MRÓZ

WYDAWNICTWO «CZUWAJMY»

Kraków 2017

BRACTWO ŚW. JAKUBA APOSTOŁA W WIĘCŁAWICACH STARYCH

DZIEDZICTWO RELIGIJNE
I KULTUROWE DROGI ŚW. JAKUBA –
W 30. ROCZNICĘ UZNANIA SZLAKU
ZA PIERWSZY EUROPEJSKI SZLAK
KULTUROWY

pod redakcją:
Ks. PIOTRA ROSZAKA
FRANCISZKA MROZA
ŁUKASZA MROZA

WYDAWNICTWO «CZUWAJMY»
Kraków 2017

© Copyright by Sanktuarium św. Jakuba Apostoła w Więclawicach Starych
Kraków 2017

Wydanie/druk publikacji zrealizowano przy wsparciu finansowym:

RECENZENCI

Ks. prof. dr hab. Jan Perszon
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Prof. Antón M. Pazos
Instituto de Estudios Gallegos Padre Sarmiento
Consejo Superior de Investigaciones Científicas
Santiago de Compostela

TŁUMACZENIA

LANGUAGE LINK Usługi Językowe Dorota Plutecka – Kraków

ZDJĘCIE NA OKŁADCE

Franciszek Mróz

ISBN 978-83-62862-98-6

Printed in Poland

Wydanie I, Kraków 2017

Opracowanie, przygotowanie do druku:
WYDAWNICTWO «CZUWAJMY» Kraków
wyd@czuwajmy.com.pl

Spis treści

Content

Przedmowa	9
Preface	11
Prefacio	13
Wstęp	15
Introduction	19
Introducción	23
<i>Ks. Maciej Ostrowski</i>	
Sakralny krajobraz – środowisko pielgrzymowania	27
Sacral landscape as the environment of pilgrimage	33
<i>Jesús Tanco Lerga</i>	
Presencia de rasgos mozárabes en hitos significativos del Camino de Santiago	35
Mozarabski wymiar Camino de Santiago	43
Mozarabic Dimension of Camino de Santiago	51
<i>Ks. Piotr Roszak</i>	
Camino de Santiago i «granice». Migracyjny kontekst pielgrzymowania do Composteli	53
Camino and frontiers. Migratory context of the pilgrimage to Compostela	66
<i>Wojciech Mruk</i>	
Dlaczego święty Julian prowadził albergue na drodze do Santiago de Compostela?	67
Why saint Julian run an albergue on the route to Santiago de Compostela?	75

<i>Stanisław J. Adamczyk</i>	
Pokuta i pielgrzymki pokutne w Kościele katolickim do połowy XVI wieku	77
Penance and penitential pilgrimages in the Catholic Church until mid-16th century	117
<i>Waldemar Rozynkowski</i>	
Przejawy kultu św. Jakuba Większego w Polsce – wybrane przykłady	121
Forms of veneration of St. James in Poland – chosen examples	150
<i>Ks. Jakub Kuchta</i>	
Kult świętego Jakuba w diecezji tarnowskiej	151
The cult of St. James in the diocese of Tarnów	171
<i>Franciszek Mróz</i>	
Miechowska Droga św. Jakuba w sieci polskich odcinków <i>Camino de Santiago</i> – założenia i perspektywy rozwoju	173
Miechów Way of St. James in the network of Polish sections of <i>Camino de Santiago</i> – assumptions and prospects of development	194
<i>Bogna Matuszewska-Sulima</i>	
Dziedzictwo religijne i kulturowe <i>Camino Francés</i> – Nawarra, La Rioja i Burgos (od Roncesvalles do Burgos)	197
Cultural and religious heritage of the <i>Camino Francés</i> – Navarre, La Rioja and Burgos (from Roncesvalles to Burgos)	210
<i>Waldemar Hass</i>	
Dawne i współczesne przedstawienia św. Jakuba Apostoła Starszego na wybranych przykładach z północy Dolnego Śląska (znaczenie, inspiracje)	213
Older and modern representations of the Apostle St. James the Greater based on selected examples from the north of Lower Silesia (meaning, inspirations)	222
<i>Paweł Plichta</i>	
Elementy kultu św. Jakuba w wybranych narracjach polskich pielgrzymów do Santiago de Compostela	223
Elements of Cult of Saint James in Selected Narratives of Polish Pilgrims to Santiago de Compostela	238

<i>Berenika Seryczyńska</i>	
Camino a eskapizm	243
Camino and escapism	254
<i>Magdalena Goik</i>	
Transgresyjny wymiar pielgrzymowania Drogą św. Jakuba	255
Transgressive aspect of pilgrimage St. James's Way	261
<i>Barbara Karpala</i>	
Muzyczne ślady średniowiecza na Camino de Santiago	263
Musical traces of the Middle Ages at the Camino de Santiago	267
<i>Łukasz Mróz</i>	
Droga św. Jakuba jako produkt turystyki religijnej	269
The Way of St. James as a product of religious tourism	281
<i>Łukasz Stefaniak</i>	
Camino jako droga <i>metanoi</i> i nabywania sprawności moralnych	283
Camino as a way of metanoia and gaining moral virtues	297
<i>Franciszek Mróz</i>	
Droga św. Jakuba w Polsce. Kalendarium wydarzeń: sierpień 2016 r. – sierpień 2017 r.	299
The Way of St. James in Poland – an almanac of the August 2016 – August 2017	318
<i>Łukasz Stefaniak, Ewa Wasiak</i>	
Ze Świętym Jakubem do Świętego Józefa. Warszawa–Kalisz po Drogach Świętego Jakuba: Mazowieckiej, Szopenowskiej, Warszawskiej, Łowickiej	319
With St. James to St. Joseph. Warsaw–Kalisz on the Ways of St. James: Mazowieckiej, Szopenowskiej, Warszawskiej, Łowickiej	336